

58107-10-24
21/12/2024

תלה"מ
בית משפט לענייני משפחה חיפה

בפני השופטת:
לירון זרבבל - קדשאי

הכרעה בבקשת המבקש להקפיא את תשלום מזונות הקטינה, ילידת 00.00.2017.

1. הרקע להגשת התביעה והבקשה דנן, הוא מעבר הקטינה להתגורר עם האב, תחת אחריותו ההורית המלאה. לצד התביעה דנן, האב הגיש אף תובענה להעברת המשמורת המלאה כלפי הקטינה לידי (תלה"מ 60521-05-24). המעבר התרחש בעקבות הרעה במצבה הנפשי והפסיכיאטרי של המשיבה, שהובילה לאירוע חריג לעיני הקטינה ובנוכחותה. לצד גורמי הרווחה ומשטרת ישראל, גם בית המשפט נדרש לסכסוך בין הצדדים, תחילה בעקבות בקשת המבקש למתן צו הגנה מפני המשיבה. במסגרת הליך צו ההגנה הוגשו תסקירים ודיווחים מאת הגורמים המטפלים ומונתה אפוט' לדין לקטינה. כמו כן ניתנו הוראות מתאימות ביחס למגורי הקטינה בבית האב ולזמני שהות בין הקטינה ובין האם תחת פיקוח במרכז הקשר.

2. מזונות הקטינה נקבעו בהסכם בין הצדדים, אשר קיבל תוקף של פסק דין על ידי בית משפט זה (ע"י המותב הקודם) ביום 22.12.2019 (להלן – "ההסכם"). הוסכם שהמשמורת כלפי הקטינה תהיה נתונה לאם (ס' 3(ב)) וכי האב יפגוש בקטינה מידי יום ד' עד שעה 19:30, ומידי יום ו' לסירוגין עד מוצ"ש. (ס' 5). האב התחייב לשלם לידי המשיבה מזונות ומדור הקטינה בסך כולל של 2,200 ₪ מידי חודש. בנוסף נקבע כי הצדדים יישאו בחלקים שווים בהוצאות החריגות.

תמצית טענות המבקש

3. לטענת המבקש הקטינה מצויה בחזקתו החל מיום 14.4.24 – אז ניתנה החלטה בתיק צו ההגנה. המשיבה סבלה מהתקפים פסיכויטיים חוזרים ונשנים והעמידה את הקטינה בסיכון. בהתאם להמלצת גורמי הטיפול, המשיבה פוגשת

4. המבקש סוקר את ההחלטות השונות שניתנו עד כה להארכת תוקף צו ההגנה, וכן את הדיווחים והתסקירים השונים. ככלל, התרשמות גורמי המקצוע היא שמצבה הנפשי של המשיבה אינו יציב, ולא ברור האם היא מודעת לסיכון בו היא מעמידה את הקטינה. המבקש הוסיף ותיאר את התנהגות המשיבה אף לאחר מתן הצו, ואת הפגיעה בקטינה בעקבות התנהגות זו. המבקש מתאר עוד את ההתרשמות השלילית של יח"ס מהתנהלות המשיבה, כפי שבא לידי ביטוי בדיווחים השונים, וכן את עמדת האפו"ט לדין לפיה על הקטינה להישאר ברשות המבקש, ועל המפגשים עם המשיבה להוסיף ולהתקיים בפיקוח מרכז קשר.

5. המבקש מתייחס עוד לחוסר הודאות ביחס למצבה הנוכחי של המשיבה, ולעובדה שטרם המציאה סימוכין רפואיים למצבה.

6. המבקש הוא הנושא במלוא עול הטיפול בקטינה ונושא בכל העול הכלכלי הכרוך בכך. בענייניו התקיים שינוי נסיבות מהותי המצדיק את ביטול המזונות המשולמים למשיבה עבור הקטינה. לדבריו נושא בתשלום המזונות ועומד בחיוביו באופן רצוף.

7. המבקש הוא רופא [...] במקצועו ובעל מרפאה פרטית. למיטב ידיעתו המשיבה עובדת ומשתכרת כ - 10,000 ₪ בחודש. לדבריו הוצאותיה עבור הקטינה מסתכמות בסכום של 1,635 ₪ בלבד - 1,100 ₪ בחודש המהווים מחצית משכר הלימוד, וסך של 535 ₪ בחודש המהווים מחצית מעלות המועדוניות לקטינה. לדבריו המשיבה סירבה לשאת במחצית עלות קייטנת סוכות, ועבור קייטנת הקיץ הסכימה לשלם 550 ₪ בלבד מתוך 2,100 ₪.

8. בנוסף לאמור, לטענתו המשיבה אינה נושאת או משתתפת באף הוצאה אחרת עבור הקטינה, כרכישת ביגוד למשל. בתוך כך המבקש נאלץ לרכוש לקטינה מלתחה חדשה נוכח סירוב המשיבה ליטול את בגדי הקטינה מבית המשיבה לאחר שהוצאה ממנו באחת.

9. יוצא אפוא כי המבקש נושא במזונות הקטינה בכפל - הוא נושא במלוא הוצאות הקטינה באופן ישיר, ובנוסף מעביר מידי חודש דמי מזונות לידי המשיבה.

10. המבקש מוסיף כי בנסיבות שנוצרו ימי עבודתו מתקצרים באופן משמעותי.

11. לדבריו בנסיבות העניין לא קיימת עוד הצדקה להמשך תשלום המזונות לידי המשיבה, שפוגשת בקטינה במרכז קשר אחת לשבוע.

תמצית טענות המשיבה

12. בהחלטתי מיום 7.12.24 הפצרתי במשיבה לפנות לקבלת ייצוג משפטי. לאחר שדחיתי את בקשתה להשהות את הגשת תגובתה לבקשה עד להכרעה בבקשתה למחיקת התביעה, התרתי למשיבה לפנים משורת הדין להשלים טיעוניה לגופה של הבקשה.

13. לטענת המשיבה, בהתאם להסכם הקטינה מצויה במשמורתה. תחת משמורתה הגיעה הקטינה להישגים משמעותיים. לראיה שהקטינה התקבלה לבית הספר "[...]", משום חינוכה האיכותי על ידי המשיבה.

14. המשיבה פונה לתיאור האירועים שהתרחשו והביאו להרחקתה בצו הגנה ולמעבר הקטינה להתגורר עם המבקש, ומבקשת לכפור בהתרשמות המעורבים באירוע וגורמי המקצוע. היא מכחישה כי נהגה באלימות או סיכנה איש, ואין במיחס לה להעיד על תפקודה כאם. עם זאת, המשיבה מבינה כי עברה את הגבול לדבריה, נטלה אחריות ופעלה באופן מידי לטפל בכך. לדבריה, היא שביקשה להתאשפז וכיום שבה לאיתנה.

15. עוד מרחיבה המשיבה בטיעוניה ביחס להחלטות השונות שניתנו במסגרת תיק צו ההגנה, וביחס לדיווחי העו"ס והאפוס' לדין ומבקשת לבסס טענתה כי בית המשפט שגה בהחלטות אלה. לדבריה עוד, שיתפה פעולה עם בית המשפט ושירותי הרווחה. עמדתם של האחרונים היא שיש לקיים את זמני השהות מחוץ למרכז הקשר.

16. לטענתה אין להורות על הקפאת תשלומי המזונות. לדבריה אלה משמשים לתשלום הוצאות החינוך של הקטינה ועבור "חדר פרטי" לקטינה בביתה. הפסקת תשלום המזונות תאלץ את המשיבה "להפסיק לממן את מחצית דמי החינוך היקרים מאוד", ואף לא לממן "את הוצאות הדיור הגבוהות עבור חדרה של הקטינה".

17. לדבריה המבקש לא הוכיח כי שינוי הנסיבות ביחס לזמני השהות הביא לשינוי נסיבות במישור הכלכלי.

18. ביחס למצבה הכלכלי, המשיבה תמהה על אמירת בית המשפט בהחלטתו מיום 7.12.24 כי אין בפניו כל נתון על הכנסת המשיבה מעבודה או קצבה. רק על מנת להניח את דעתו של בית המשפט צרפה לתגובתה תלוש שכר בודד, עבור חודש 10/2024, ללא כל הסבר או ביאור. עוד טענה המשיבה, מבלי להוסיף, כי "אין הכנסה מקצבה, היא נמצאת בחוב גבוה לבנק".

19. ביחס להפצרותיו של בית המשפט כי תפנה לייצוג משפטי, המשיבה מפנה לדבריה בעל-פה במהלך הדיון, כי פנתה ללשכה לסיוע משפטי לכאורה, אך נאמר לה כי אינה זכאית לייצוג, וידה אינה משגת ייצוג פרטי.

דין והכרעה

20. למותר להרחיב בנוגע לתנאים הנקובים בפסיקה ביחס לשינוי שיעור מזונות הנקוב בהסכם או בפסק דין. בלב ההכרעה מצוי שינוי נסיבות מהותי, המניח על כתפי הטוען נטל שכנוע ונטל הוכחה לרובד העובדתי שבטענותיו. עתירה לביטול או הפחתה זמנית של מזונות עד להכרעה בתובענה העיקרית מעמידה משוכות נוספות מול המבקש. נקודת המוצא היא כי חרף הגשת התביעה, החיוב עודנו תקף לכל דבר ועניין ומבוקש להורות על השהייתו של פסק דין חלוט, על אף שלא נפל בו רבב. שנית, הסעד מתבקש בעת שראיות הצדדים טרם הונחו על שולחנו של בית המשפט; טרם נקבע ממצא עובדתי או משפטי כי התחולל בענייננו שינוי נסיבות שעונה על התנאים הנקובים בדין לשם הפחתת המזונות – כל שכן ביטולם. מן המפורסמות היא שלשם בחינת מזונות זמניים לקטין, בית המשפט אינו נכנס לעובי הקורה.

21. מצב מיוחד זה גוזר על בית המשפט לנהוג במשנה זהירות בבואו לבחון שינוי זמני של שיעור המזונות על רקע הגשת תביעה לשינוי קבוע. סבורני כי לדברים משנה תוקף ביחס לתביעה להפחתת מזונות, מקל וחומר לביטולים, להבדיל מתביעה להגדלתם. בעוד במקרה האחרון עלול בית המשפט להכביד על ההורה הנושא במזונות ולחטוא בחיוב ביתר שחריג בגובהו, במקרה הראשון עלול בית המשפט לחטוא בפגיעה בסיפוק צרכי הקטין. מידת הזהירות לה נדרש בית המשפט בבירור בקשה להפחתה או ביטול זמני של מזונות קטינים, משתקפת עוד ברף השכנוע שהפסיקה הציבה בדרכו של המבקש.

"יש להבהיר תחילה, כי בקשה לסעד זמני של מזונות זמניים במסגרת תובענה לשינוי שיעור המזונות בעקבות שינוי נסיבות, שונה היא מבקשה לסעד זמני כזה המוגשת במסגרת תביעה ראשונית, והדבר בהחלט משליך גם על הדרישות הראייתיות, גם אם עסקינן בסעד זמני [...] כאשר הכלל הוא כי שינוי כזה

יתאפשר בסוף ההליך ולאחר שמיעת כלל הראיות ושקילתם [...] (רמ"ש (חי') 43520-02-19 א' פ' נ' ה' ק-פ', פורסם במאגרים משפטיים, מיום 21.5.19).

22. לאחר ששקלתי את נסיבות העניין ועיינתי בטענות הצדדים, אני מצאתי לנכון להיעתר לבקשה באופן חלקי.

23. סבורני כי ענייננו נמנה על אותם מקרים חריגים בהם יש להכיר בשינוי נסיבות מהותי המצדיק את הפחתת שיעור המזונות, גם אם באופן זמני. לא ניתן לחלוק על כך כי עבור הצדדים והקטינה השתנו סדרי העולם לפיהם נהגו במשך כ- 5 שנים עד חודש אפריל 2024, אז עברה הקטינה להתגורר עם המבקש באופן מלא. השינוי מהותי אף יותר ביחס לזמני השהות לפיהם נהגו הצדדים עד אותה עת. זמני השהות לא היו שוויוניים והקטינה שהתה עם המבקש ערב אחד בשבוע, ללא לינה, ואחת לשבועיים בימי ו' ועד מוצ"ש.

24. שוכנעתי עוד שלעת זו המבקש נושא במלוא צרכיה של הקטינה ובכל הוצאותיה הישירות והעקיפות. המשיבה אינה מכחישה טענה זו, והלכה למעשה מאשרת את טענת המבקש כי היא נושאת במחצית עלות שכר הלימוד והצהרון, וזאת כחלק מחובתה לשאת במחצית ההוצאות החריגות. אני דוחה את טענת המשיבה כי אין להפחית מדמי המזונות, הואיל ולדבריה תיאלץ "להפסיק לממן את מחצית דמי החינוך היקרים מאוד". לא לשם כך נועדו דמי המזונות. אלה נועדו לכיסוי הוצאות הקטינה, שאינן הוצאות חריגות. את מחצית ההוצאות החריגות על המשיבה לממן מכיסה, כפי שהתחייבה בהסכם, והמבקש אינו מחויב לשאת אלא במחצית השנייה.

25. בשלב זה אף לא מצאתי ממש בטענת המשיבה כי תיאלץ להפסיק לממן "את הוצאות הדיור הגבוהות עבור חדרה של הקטינה". מעבר לקושי המעשי שמעוררת טענה זו, המבקש חב בחלקה של הקטינה בהוצאות המדור, בשיעור 30% בלבד. דמי המזונות הפסוקים בענייננו כוללים רכיב זה. דמי המזונות, על רכיב המדור, לא נועדו לכסות את צרכי המדור של המשיבה במלואם, ואף לא את רובם.

26. אין מקום להוסיף ולדרוש בסוגיה הואיל וממילא המשיבה לא מצאה לנכון לספק פרטים בסיסיים על מצבה הכלכלי – למעט תלוש שכר אחד, לחודש 10/2024, בו השתכרה 7,814 ₪ נטו. המשיבה לא הציגה בדל של סימוכין ביחס להוצאותיה, לחוסנה הכלכלי, להוצאות עבור הקטינה ועבור המדור ואחזקתו – ככל שישנן. יש להצטער על כך שהמשיבה לא מצאה לנכון להאיר את עיני בית המשפט, לאחר שנעשה עמה חסד וניתנה לה ההזדמנות להשלים טיעוניה, ולאחר שבית המשפט ציין בהחלטה מיום 7.12.24, "ברחל בתך הקטנה", כי המשיבה לא סיפקה נתון כלשהו על מצבה הכלכלי.

27. יש להשתומם עוד על בחירתה להניח את דעתו של בית המשפט כביכול, תוך כדי מחאה, באמצעות צירוף תלוש שכר יחיד, שלא לווה בטיעון או הסבר כלשהם. לא למותר לציין כי המשיבה לא צרפה לעיון בית המשפט דפי חשבון או פירוט חיובי אשראי או סימוכין כלכליים אחרים, וכל שמצאה לנכון לטעון הוא כי "היא נמצאת בחוב גבוה לבנק".

28. למעט המובא לעיל, יתר טענות המשיבה המהוות את חלק הארי מתגובתה, מתייחסות לשאלת המשמורת וזמני השהות, ותוקפות החלטות שונות שניתנו על ידי בית משפט זה – החלטות עליהן המשיבה לא בקשה לערער. למותר לציין כי טענות אלה שמורות למשיבה והן תתבררנה בהליך המתאים.

29. מבלי לגרוע מן הדברים, גם המבקש לא הציג סימוכין על מצבו הכלכלי, על הכנסתו וחוסנו הכלכלי, לא עמד על צרכי הקטינה ועל ההוצאות בהן הוא נושא עבודה באופן ישיר – הגם שאין חולק כי נושא במלוא צרכיה, למעט מחצית שכר הלימוד ועלות המועדונית כאמור. כל שידוע לבית המשפט הוא מהצהרות המבקש, כי הוא רופא [...] בעל מרפאה פרטית. מעבר הקטינה להתגורר עמו כרוך בוודאי בהגדלת הוצאות המבקש, אך הנחה זו אינה מקדמת את ההכרעה מקום בו חוסנו הכלכלי של המבקש אינו ידוע לבית המשפט והמבקש לא עמד בבקשתו על הפער הכלכלי או חסרון הכיס שנוצרו בעקבות מעבר הקטינה להתגורר עמו.

30. כחלק מהשיקולים שבית המשפט רואה לנגד עיניו, אציין כי מהדיווחים המוגשים בתיק המשמורת עולה בהכללה כי התרשמות עובדי יחידת הסיוע מהמפגשים בין המשיבה ובין הקטינה הם חיוביים. נדמה כי המפגשים מיטיבים אף עם הקטינה, המעוניינת בקשר עם אמה. מבלי להקדים את המאוחר או להסיג את גבולותיו של הליך זה, אומר כי בקשת המשיבה לפגוש את הקטינה מחוץ למרכז הקשר או תוך הסרת הפיקוח, נשקלת באור חיובי. מאידך גיסא, המשיבה טרם גאותה לספק סימוכין על מצבה הרפואי/פסיכיאטרי הנוכחי או אישור רפואי על מצבה, ועל מסוגלותה לשהות לבדה עם הקטינה. מבלי להקדים ולהביע דעה בדבר, מחדל זה עלול לתקוע טריז בהרחבה של זמני השהות בין המשיבה ובין הקטינה. יש לשאוף ולקוות כי חלקה של המשיבה בעול הטיפול בקטינה יגדל עקב בצד אגודל עם התמשכות ההליכים ועם שיפור במצבה של המשיבה. אף על פי כן, ועל בסיס כל הנקוב לעיל, סבורני כי לעת זו יהיה זה בלתי צודק להותיר את חיוב המזונות על כנו בנסיבות שנוצרו.

31. לפיכך ולשם הכרעה אראה לנגד עיני איזון ראוי בין המצב העובדתי הנוכחי בו נושא המבקש בהוצאות הקטינה באופן ישיר, לבין זמניותו של המצב והשאיפה לשיפורו, בשים לב להעדר הסימוכין מצד המבקש בנוגע לנפקות הכלכלית שבשינוי הנסיבות.

32. על בסיס כל האמור לעיל, אני קובעת כדלקמן:

- החל מחודש 1/2025 (כולל) ועד החלטה אחרת יופחת סכום המזונות מ 2,200 ₪ לסך של 1,000 ₪ בחודש (בערך נומינלי ללא הפרשי הצמדה).
- הסכום המעודכן (1,000 ₪ בערך נומינלי כאמור) יהיה צמוד למדד המחירים לצרכן. עדכון סכום המזונות יערך אחת לשלושה חודשים כאשר מדד הבסיס הוא המדד שנקבע בחודש 1/2025.
- כל יתר הוראות ההסכם תיוותרנה על כנן.
- אין צו להוצאות.

ההחלטה מותרת לפרסום בהשמטת פרטים מזהים.

המזכירות תמציא את ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, כ' כסלו תשפ"ה, 21 דצמבר 2024, בהעדר הצדדים.

לירון זרבל-קדשאי, שופטת

בעלי דין המבקשים הסרת המסמך מהמאגר באמצעות פניית הסרה בעמוד [יצירת הקשר](#) באתר. על הבקשה לכלול את שם הצדדים להליך, מספרו וקישור למסמך. כמו כן, יציין בעל הדין בבקשתו את סיבת ההסרה. יובהר כי פסקי הדין וההחלטות באתר פסק דין מפורסמים כדין ובאישור הנהלת בתי המשפט. בעלי דין אמנם רשאים לבקש את הסרת המסמך, אולם במצב בו אין צו האוסר את הפרסום, ההחלטה להסירו נתונה לשיקול דעת המערכת

Disclaimer

הודעה

באתר זה הושקעו מאמצים רבים להעביר בדרך המהירה הנאה והטובה ביותר חומר ומידע חיוני. עם זאת, על המשתמשים והגולשים לעיין במקור עצמו ולא להסתפק בחומר המופיע באתר המהווה מראה דרך וכיוון ואינו מתיימר להחליף את המקור כמו גם שאינו בא במקום יעוץ מקצועי.

האתר מייעץ לכל משתמש לקבל לפני כל פעולה או החלטה יעוץ משפטי מבעל מקצוע. האתר אינו אחראי לדיוק ולנכונות החומר המופיע באתר. החומר המקורי נחשף בתהליך ההמרה לעיוותים מסויימים ועד להעלתו לאתר עלולים ליפול אי דיוקים ולכן אין האתר אחראי לשום פעולה שתעשה לאחר השימוש בו. האתר אינו אחראי לשום פרסום או לאמיתות פרטים של כל אדם, תאגיד או גוף המופיע באתר.